

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 473-490)

ΚΡΕΩΝ Ἄλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ 475
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλείστ' ἂν εἰσίδοις.
Σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
ἵππους καταρτυθέντας· οὐ γὰρ ἐκπέλει
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.
Αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
ὑβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,
τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελαῖν.
Ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνὴρ, αὕτη δ' ἀνὴρ,
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη. 485
Ἄλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὀμαιμονεστέρα
τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἑρκείου κυρεῖ,
αὐτὴ τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου· καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου. 490

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

A. Από το πρωτότυπο κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **480-489** (Αὕτη δ' ὕβριζειν ... μόρου κακίστου).

Μονάδες 30

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. «Ἄλλ' ἴσθι ... τῶν πέλας»: με ποια επιχειρήματα προσπαθεί ο Κρέων να μεταπείσει την Αντιγόνη στους στίχους **473-479**;

Μονάδες 10

2. «Ἦ νῦν ἐγὼ ... κράτη»: ποιες κοινωνικές αντιλήψεις για τη θέση της γυναίκας κατά την εποχή του Κρέοντα εκφράζονται στους στίχους **484-485**;

Μονάδες 10

3. «Αὕτη δ' ὕβριζειν ... τοὺς προκειμένους»: στους στίχους αυτούς (**480-481**) ο Κρέων κατηγορεί την Αντιγόνη ότι διέπραξε ὕβριν. Με βάση το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί, (**192-206**) σε τι συνίσταται, κατά τον Κρέοντα, η ὕβρις της Αντιγόνης;

Κείμενο από μετάφραση (Στίχοι 192 -206)

KP. Και τώρα, σύμφωνα μ' αυτά στην πόλη
διακήρυξα για τα παιδιά του Οιδίποδα:
τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη
υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί
με προσφορές τιμής, καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς.
Τον αδερφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ,
που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς
εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα
να πυρπολήσει, δικό του αίμα
θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει,

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή
κανείς να μη νεκροστολίσει, να μη θρηνήσει κανείς,
να τον αφήσουν άθαπτο, κορμί ρημάδι,
τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια.

Μονάδες 10

4. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων που αναφέρονται στο δράμα:

1. θυμέλη
2. το κοίλον
3. λέξη
4. κομμός
5. έξοδος

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα) της νέας ελληνικής γλώσσας, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

πίπτειν, υπερβαίνουσα, δέδρακεν, κράτη, βουλευσαι.

Μονάδες 10

6. α) Αφού μεταφέρετε τον παρακάτω πίνακα στο τετράδιό σας, να γράψετε τη γενική και τη δοτική των λέξεων που σας δίνονται, στον αριθμό που βρίσκονται:

	Γενική	Δοτική
φρονήματα		
ἵππους		
ὄστις		
ὔβρις		
ἀνήρ		

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε στο τετράδιό σας τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στο πρώτο πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού της οριστικής ενεστώτα, στη φωνή που βρίσκονται:
πίπτειν, φρονεῖν, ἐστί, ὑβρίζειν, ἐπαιτιῶμαι.

Μονάδες 5

7. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της **Στήλης Α** και δίπλα σε καθεμιά το σωστό συντακτικό της χαρακτηρισμό από τη **Στήλη Β** (πέντε στοιχεία της **Στήλης Β** περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
α. ῥαγέντα	1. υποκείμενο
β. δοῦλος	2. αιτιολογική μετοχή
γ. ὑβρίζειν	3. κατηγορηματικός προσδιορισμός
δ. νῦν	4. κατηγορούμενο
ε. κακίστου	5. γενική αντικειμενική
	6. αντικείμενο
	7. επιθετική μετοχή
	8. επιρρηματικός προσδιορισμός
	9. κατηγορηματική μετοχή
	10. επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις ερωτήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.

Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

3. Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
4. **Η μεταφορά και η συμπλήρωση των πινάκων στο τετράδιό σας να γίνει, έστω πρόχειρα αλλά καθαρά, με στυλό διαρκείας.**
5. Διάρκεια εξέτασης : Τρεις (3) ώρες μετά την επίδοση των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ